

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції
23–25 квітня 2025 року

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції

23–25 квітня 2025 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 17 від 26 червня 2025 р.)*

А 43

Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства [Електронне видання] : збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23–25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 388 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-767-4

У матеріалах Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства» висвітлюються теоретико-методологічні та практичні питання розвитку гуманітарного знання як складової гармонійного розвитку особистості; соціально-філософського та політичного осмислення проблем адаптації в умовах кризового суспільства: український і міжнародний досвід; соціологічного та соціально-психологічного вимірів адаптації особистості в умовах сучасного глобалізованого суспільства; соціалізації особистості як освітньої та соціально-педагогічної проблем; психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу: сучасні проблеми та виклики; особливості професійної освіти в Україні та світі: сучасні тенденції психологічної допомоги особистості в умовах кризового суспільства.

Зміст матеріалів віддзеркалює актуальні питання теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на вирішення проблем конструювання життєдіяльності особистості в контексті відновлення внутрішнього потенціалу за рахунок особистісного ресурсу.

Матеріали науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, професійної освіти, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їхні автори.

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

ISBN 978-966-337-767-4

© Державний податковий університет, 2025

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

<i>Бенюх Олександр Григорович, Калениченко Руслан Арсенович</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ РІЗНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	20
<i>Беняс Володимир Вікторович, Чупрій Леонід Васильович</i> СХІДНИЙ ВЕКТОР РОЗШИРЕННЯ НАТО: ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	24
<i>Белокопитов Нікіта Сергійович, Плоский Віталій Олексійович</i> АРХІТЕКТУРА АДАПТАЦІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	27
<i>Білас Тарас Мирославович, Ярас Володимир Ігорович</i> КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ЛЕКТОРА ДО ФАСИЛІТАТОРА НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	29
<i>Богдановський Дмитро Ігорович, Богдановський Ігор Валерійович, Льовкіна Олена Геннадіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
<i>Бондарев Костянтин Олегович, Руденко Микола Васильович</i> АУТЕНТИЧНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА КОМАНДНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	34
<i>Бондаренко Наталія Петрівна</i> ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАВИЧОК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ	37
<i>Бондарчук Павло Сергійович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	39

Павлова Олена Валеріївна

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ФОРМА
ПОЛІТИЧНОЇ АДАПТАЦІЇ: ДОСВІД США ТА ГРЕЦІЇ
В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ..... 176

Павлова Олена Валеріївна, Федченко Каріна Володимирівна

АДАПТАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОГО
МИСЛЕННЯ В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ:
ЯПОНСЬКИЙ ДОСВІД ПРОГНОЗУВАННЯ 178

Пахомов Ілля Володимирович, Афанасенко Вікторія Володимирівна

ВПЛИВ САМООЦІНКИ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ НА ЇХ СТАТУС
В УЧНІВСЬКІЙ ГРУПІ..... 180

Поважнюк Олександр Юрійович

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРА ПРОМИСЛОВОГО
ТА ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА 183

Пономаренко Сергій Петрович

ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ІНЖЕНЕРА В ГАЛУЗІ ПЦБ 186

Прокопенко Даниїл Валерійович, Руденко Микола Васильович

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ТА ПСИХОЛОГІЧНЕ
БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЯК ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА..... 188

Рашковська Ілона Владиславівна, Максименко Наталя Вікторівна

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В ОСВІТІ: ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ
ІГРОТЕРАПІЇ, ЯК М'ЯКОГО ЗЦІЛЕННЯ В ЧАСИ ВІЙНИ..... 191

Романишен Олег Віталійович, Адаменко В'ячеслав Миколайович

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЄКТУВАННЯ МЕТАЛЕВИХ
КОНСТРУКЦІЙ ЗА ЄВРОКОДОМ» В УМОВАХ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 195

Сингаївський Павло Сергійович, Приймаченко Олексій Віталійович

МІСТОБУДІВНА КЛАСИФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ
ГРОМАДСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК ОСНОВНИХ
ЕЛЕМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ 198

УДК 378.147:69

Сергій Петрович Пономаренко,

аспірант

Київського національного університету

будівництва і архітектури

ORCID 0000-0003-0522-2174

ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРА В ГАЛУЗІ ПЦБ

Сучасна інженерна освіта у сфері промислового та цивільного будівництва стикається з новими викликами, що зумовлені як глобальними тенденціями цифровізації, так і локальними умовами — війною, соціальною напругою, реформуванням освіти. Тому ключовим завданням є формування інженерів, здатних працювати в динамічному середовищі, відповідально приймати рішення, а також інтегруватися в міжнародну професійну спільноту.

Основні виклики освітнього процесу

Реалії XXI століття сприяють перегляду класичних освітніх моделей. Підготовка інженера ПЦБ вимагає не лише оновленого змісту дисциплін, а й удосконалення підходів до навчання. Серед основних тенденцій:

впровадження цифрових технологій (ВІМ, хмарні платформи, дистанційне навчання);

акцент на розвиток критичного мислення, гнучкості та психологічної витривалості;

необхідність у психолого-педагогічному супроводі студентів;

організація освітнього процесу з урахуванням індивідуальних освітніх траєкторій.

Викладач сьогодні – це не лише носій знань, а й фасилітатор, який створює комфортне освітнє середовище для розвитку м'яких навичок, командної взаємодії та адаптації до змін.

Компетентнісний вимір сучасного інженера

Компетентнісний підхід стає провідним в освітній парадигмі технічних спеціальностей. Випускник ПЦБ повинен володіти:

проектним мисленням;

цифровою грамотністю;

комунікативною та міжкультурною компетентністю;

психологічною стійкістю та адаптивністю.

Для досягнення цього у навчальний процес впроваджуються практико-орієнтовані методи: кейс-аналіз, проектне навчання, симуляційні вправи, міждисциплінарні завдання. Особлива увага приділяється створенню умов академічної безпеки, що забезпечує емоційний комфорт студентів.

Європейський досвід та міжнародна інтеграція

Один з важливих векторів розвитку — інтеграція української інженерної школи в європейський освітній простір. Це передбачає:

адаптацію програм до стандартів технічних університетів ЄС;

участь у міжнародних грантових ініціативах (ERASMUS+, Horizon Europe);

обмін досвідом з європейськими партнерами в сфері інженерії та архітектури [1].

Регулярне порівняння освітніх практик з європейськими дозволяє формувати світоглядні, культурні та професійні орієнтири у студентів.

Структура освітнього процесу

Метод Характеристика Очікуваний ефект

Кейс-метод Аналіз практичних інженерних ситуацій Розвиток аналітичного мислення

Проектне навчання Командна розробка будівельного проекту Формування лідерства та відповідальності

Дистанційні платформи Moodle, Zoom, MS Teams Гнучкість, доступність та цифрова грамотність

Висновки

Сучасний інженер-будівельник має бути не лише технічно підкованим фахівцем, а й стресостійким, соціально відповідальним, готовим до командної роботи в умовах невизначеності. Інженерна освіта повинна відповідати цим вимогам шляхом впровадження інноваційних технологій, гнучких форм навчання та міжнародного досвіду. Комплексний підхід до підготовки — ключ до формування фахівця нового покоління, здатного працювати в умовах глобалізованого ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. National Center for Education Statistics. URL : http://nces.ed.gov/programs/digest/d07/tables/dt07_005.asp
2. Про освіту : Закон України. URL : <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
3. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->
4. Старша школа зарубіжжя: організація та зміст освіти / за ред. О. І. Локшиної. Київ : СПД Богданова А. М., 2006. 232 с.
5. Руденко М. В., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л. Методика викладання у вищій школі. Київ : КНУБА, 2022. 296 с.
6. Збірник матеріалів з досвіду управлінської діяльності та методичної роботи до підсумкової колегії Міністерства освіти і науки. Чернівці : Букрек, 2007. 140 с.

Наукове електронне мережеве видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

*Збірник матеріалів
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції*

23–25 квітня 2025 року

Укладачі: *Р. А. Калениченко,
І. О. Петухова*

Відповідальний за випуск: *Н. Б. Добрянська*

Верстка: *Д. П. Завальницька*

*Друк. арк. 22,4
Замовлення № 1147*

*Підготовлено до друку науково-організаційним відділом
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*